

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/156/EÜ,

30. november 2009,

hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta

(kodifitseeritud versioon)

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 192, 23.7.2010, lk 1)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

	nr	lehekülg	kuupäev	
► M1	Nõukogu direktiiv 2013/20/EL, 13. mai 2013	L 158	234	10.6.2013
► M2	Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/1840, 14. oktoober 2016	L 280	33	18.10.2016

NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/156/EÜ,

30. november 2009,

hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta

(kodifitseeritud versioon)

(EMPs kohaldatav tekst)

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis sätestatakse loomatervishoiunõuded elushobuslaste liikumiseks liikmesriikide vahel ja nende importimiseks kolmandatest riikidest.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „ettevõtte” – põllumajandusettevõtte või treeningkeskus, tall või mis tahes ruum või rajatis, kus tavapäraselt peetakse või aretatakse hobuslasi sõltumata nende kasutusalaist;
- b) „hobuslane” – looduslik või kodustatud kabjaline (sh sebra) või eesel või kõnealuste liikide ristamisel saadud järeltulija;
- c) „registreeritud hobuslane” – nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivis 90/427/EMÜ (zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta ühendusesisesel kauplemisel hobuslastega)⁽¹⁾ määratletud tähenduses registreeritud hobuslane, kes tehakse kindlaks identifitseerimisdokumendi alusel, mille on välja andnud:
  - i) hobusekasvandus või looma päritoluriigi muu pädev asutus, kes peab tõuraamatut või asjaomase loomatõu registrit;
  - ii) või mis tahes rahvusvaheline liit või organisatsioon, kes tegeleb võistlus- või võidusõiduhobustega;
- d) „tapmiseks ettenähtud hobuslane” – hobuslane, kes transporditakse otse või pärast heakskiidetud, artiklis 7 nimetatud kogumiskeskuse läbimist tapamajja ning tapetakse;
- e) „aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslane” – punktides c ja d nimetatud hobuslane;
- f) „hobuste aafrika katkust vaba liikmesriik või kolmas riik” – liikmesriik või kolmas riik, mille asjaomasel territooriumil ei ole kahe viimase aasta jooksul esinenud hobuste aafrika katku kliinilisi, seroloogilisi (vaktsineerimata hobuslaste puhul) ega epidemioloogilisi tunnuseid ning kus loomi ei ole kõnealuse haiguse vastu vaktsineeritud eelneva 12 kuu jooksul;

⁽¹⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 55.

▼B

- g) „teatamiskohustuslik loomataud” – I lisas loetletud taud;
- h) „riiklik veterinaararst” – liikmesriigi või kolmanda riigi pädeva keskasutuse poolt ametisse nimetatud veterinaararst;
- i) „ajutine import” – kolmandast riigist pärit registreeritud hobuslase staatus, kes on ühenduse territooriumile imporditud vähem kui 90 päevaks, aeg määratakse kindlaks artikli 21 lõikes 2 osutatud korras sõltuvalt tervise olukorrast päritoluriigis.

II PEATÜKK

HOBUSLASTE LIIKUMISE EESKIRJADLIHKMESRIIKIDE VAHEL*Artikkel 3*

Liikmesriigid lubavad registreeritud hobuslastel oma territooriumil liikuda või neid teise liikmesriiki saata üksnes juhul, kui need vastavad artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele.

Sihtliikmesriikide pädevad asutused võivad siiski teha üldisi või piiratud erandeid selliste hobuslaste liikumise puhul:

- kellega ratsutatakse või jalutatakse sportimise või vaba aja veetmise eesmärgil piki ühenduse sisepiiride lähedal asuvaid teid;
- kes osalevad kultuuri- vm üritustel või tegevustes, mida korraldavad ühenduse sisepiiride lähedal asuvad volitatud kohalikud asutused;
- kes on ette nähtud üksnes ajutiseks karjatamiseks või tööks ühenduse sisepiiride lähedal.

Seda võimalust kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni tehtud erandite sisust.

Artikkel 4

1. Hobuslastel ei tohi kontrolli käigus ilmnedagi kliinilisi haigustunnuseid. Kontroll peab toimuma 48 tunni jooksul enne lastimist või laadimist. Ilma et see piiraks artikli 6 sätete kohaldamist, nõutakse registreeritud hobuslaste puhul sellist kontrolli üksnes ühendusesisese kaubanduse jaoks.

2. Ilma et see piiraks lõike 5 sätete kohaldamist seoses teatamiskohustuslike loomataudidega peab riiklik veterinaararst kontrolli ajal veenduma, et puudub igasugune alus (eelkõige omaniku või aretaja deklaratsiooni põhjal) järeldamiseks, et hobuslased on kontrollile eelneva 15 päeva jooksul puutunud kokku mõnda nakkushaigust põdevate hobuslastega.

▼B

3. Hobuslased ei tohi olla ettenähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames.

4. Hobuslased tuleb identifitseerida järgmiselt:

a) registreeritud hobuslaste puhul kasutatakse direktiivis 90/427/EMÜ sätestatud identifitseerimisdokumenti, milles tuleb eelkõige kinnitada, et käesoleva artikli lõigete 5 ja 6 ja käesoleva direktiivi artikli 5 tingimused on täidetud.

Riiklik veterinaararst peab identifitseerimisdokumendi kehtivuse peatama käesoleva artikli lõikes 5 või käesoleva direktiivi artiklis 5 sätestatud keeldude ajaks. Identifitseerimisdokument tuleb pärast registreeritud hobuse tapmist tagastada selle väljaandnud asutusele. Käesoleva punkti rakendamise kord võetakse vastu artikli 21 lõikes 2 osutatud korras;

b) aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslased identifitseeritakse artikli 21 lõikes 2 osutatud korras.

5. Lisaks artiklis 5 sätestatud nõuetele ei tohi hobuslased olla pärit ettevõttest, mille suhtes on kohaldatud ühte järgmistest keeldudest:

a) juhul kui kõik ettevõttes viibivad haigusele vastuvõtlikkusse liiki kuuluvad loomad ei ole tapetud, peab päritoluettevõtet hõlmav keeld kestma:

i) kargtaudi nakatumise kahtlustusega hobuslaste puhul vähemalt kuus kuud alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige loomaga. Täkkude puhul kehtib keeld kuni looma kastreerimiseni;

ii) malleuse või hobuste entsefalomüeliidi puhul vähemalt kuus kuud alates kõnealusesse haigusse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast;

iii) nakkava kehvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist allesjäänud loomade puhul saadakse kahe kolmekuulise intervalliga sooritatud Cogginsi testiga negatiivsed tulemused;

iv) vesikulaarse stomatiidi puhul vähemalt kuus kuud alates viimasest registreeritud juhtumist;

v) marutaudi puhul vähemalt üks kuu alates viimasest registreeritud juhtumist;

vi) siberi katku puhul vähemalt 15 päeva alates viimasest registreeritud juhtumist;

▼B

- b) kui kõik ettevõttes asuvad haigusele vastuvõtlikkusse liiki kuuluvad loomad on tapetud ja ruumid on desinfitseeritud, kestab keeld 30 päeva alates loomade hävitamise ja ruumide desinfitseerimise kuupäevast, v.a siberi katku puhul, mil keeld kestab 15 päeva.

Pädevad asutused võivad hipodroomide ja võidusõiduradade puhul teha erandeid kõnealustest keeldudest ning nad teavitavad tehtud erandite laadist komisjoni.

6. ►**M1** Kui liikmesriik koostab või on koostanud vabatahtliku või kohustusliku tõrjeprogrammi mõne haiguse jaoks, millele hobuslased on vastuvõtlikud, võib ta esitada selle programmi komisjonile, kuue kuu jooksul alates 4. juulist 1990 Belgiale, Taanile, Saksamaale, Iirimaale, Kreekale, Hispaaniale, Prantsusmaale, Itaaliale, Luxembourgile, Madalmaadele, Portugalile ja Ühendkuningriigile, alates 1. jaanuarist 1995 Austriale, Soomele ja Rootsile, alates 1. maist 2004 Tšehhi Vabariigile, Eestile, Küprosele, Lätile, Leedule, Ungarile, Maltale, Poolale, Sloveeniale ja Slovakkiale, alates 1. jaanuarist 2007 Bulgaariale ja Rumeeniale ning alates 1. juulist 2013 Horvaatiale, märkides eelkõige järgmised andmed: ◀

- a) asjaomase haiguse levik liikmesriigi territooriumil;
- b) programmi algatamise põhjus, arvestades haiguse tõsidust ning kulude ja tulude vahekorda;
- c) geograafiline piirkond, kus programmi hakatakse rakendama;
- d) majandite puhul kohaldatavad staatusekategoriad, standardid, mis iga liigi puhul tuleb saavutada, ning kasutatavad testimismenetlused;
- e) programmi järelevalve kord;
- f) meetmed, mis tuleb võtta, kui ettevõtte kaotab mingil põhjusel oma staatuse;
- g) meetmed, mis tuleb võtta, kui programmi sätete kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed;
- h) mittediskrimineeriv suhe asjaomase liikmesriigi territooriumil toimuva kaubanduse ja ühendusesisese kaubanduse vahel.

Komisjon vaatab liikmesriikide esitatud programmid läbi. Kui see on asjakohane, kiidab komisjon programmid heaks artikli 21 lõikes 2 osutatud korras. Samas korras võib määratleda üldisi või konkreetseid lisatagatisi, mida võib ühendusesiseses kaubanduses nõuda. Need tagatised ei tohi ületada neid, mida liikmesriik nõuab oma territooriumil.

▼B

Liikmesriikide esitatud programme võib muuta või täiendada artikli 21 lõikes 3 osutatud korras. Muudatusi või täiendusi juba heakskiidetud programmides või teise lõigu kohaselt määratletud tagatistes võib heaks kiita samas korras.

Artikkel 5

1. Liikmesriik, mis ei ole vaba hobuste aafrika katkust, võib lähetada hobuslasi oma territooriumi sellest osast, mida käsitatakse nakatununa käesoleva artikli lõikes 2 määratletud tähenduses, üksnes lõikes 5 sätestatud tingimustel.

2. Liikmesriigi territooriumi osa käsitatakse hobuste aafrika katku nakatununa, kui:

- a) kliinilised, seroloogilised (vaktsineerimata loomade puhul) ja/või epidemioloogilised tunnused näitavad, et kahe viimase aasta jooksul on esinenud hobuste aafrika katku, või
- b) viimase 12 kuu jooksul on loomi vaktsineeritud hobuste aafrika katku vastu.

Territooriumi osa, mida käsitatakse hobuste aafrika katku nakatununa, peab hõlmama vähemalt:

- a) nakkuskolde ümber asuvat ohustatud tsooni raadiusega vähemalt 100 km;
- b) ohustatud tsooni ümber paiknevat vähemalt 50 km järelevalvetsooni, kus viimase 12 kuu jooksul ei ole vaktsineeritud ühtegi looma.

3. Lõikes 2 osutatud territooriume ja tsoone käsitlevad hobuste aafrika katku kontrollieeskirjad ja tõrjemeetmed ning vastavad erandid on määratud kindlaks nõukogu 29. aprilli 1992. aasta direktiivis 92/35/EMÜ (milles sätestatakse hobuste aafrika katku kontrollieeskirjad ja tõrjemeetmed) ⁽¹⁾.

4. Kõik ohustatud tsoonis asuvad vaktsineeritud hobuslased tuleb registreerida ja märkida vastavalt direktiivi 92/35/EMÜ artikli 6 lõike 1 punktile d.

Identifitseerimisdokumendis ja/või veterinaarsertifikaadis peab olema selge viide sellisele vaktsineerimisele.

5. Liikmesriik võib lõike 2 teises lõikes osutatud territooriumilt lähendada üksnes hobuslasi, kes vastavad järgmistele nõuetele:

- a) hobuslasi võib lähetada aasta jooksul üksnes teatavatel artikli 21 lõikes 3 osutatud korras kindlaksmääratavatel ajavahemikel, võttes arvesse vektorputukate aktiivsust;
- b) hobuslastel ei tohi olla artikli 4 lõikes 1 osutatud kontrolli päeval hobuste aafrika katku kliinilisi tunnuseid;

⁽¹⁾ EÜT L 157, 10.6.1992, lk 19.

▼B

- c) nendega peab kahel korral olema tehtud hobuste aafrika katku suhtes IV lisas kirjeldatud test, nii et kahe testi vahele jääks 21–30 päeva, kusjuures teine test peab olema tehtud lähetamisele eelneva kümne päeva jooksul:
- i) mis on andnud negatiivse reaktsiooni, kui hobuslasi ei ole vaktsineeritud aafrika katku vastu, või
  - ii) ilma et registreeritaks antikehade arvu suurenemist ja ilma, et vaktsineerimine oleks toimunud viimase kahe kuu jooksul, kui hobuslased on vaktsineeritud aafrika katku vastu.

Vastavalt artikli 21 lõikes 2 osutatud korrale ja pärast arvamuse saamist Euroopa Toiduohutusametilt võib tunnustada teisi järelevalvemeetodeid;

- d) hobuslasi on hoitud karantiinilaudas vähemalt 40 päeva enne lähetamist;
- e) hobuslasi on kaitstud vektorputukate eest karantiini ajal ning karantiinilaudast lähetuskohta transportimise ajal.

Artikkel 6

Liikmesriigid, kes rakendavad alternatiivset kontrollsüsteemi, mis annab artikli 4 lõikes 5 sätestatud tagatistega võrdväärsed tagatised hobuslaste liikumise osas asjaomaste liikmesriikide territooriumil, võivad teha üksikutele vastastikku erandeid artikli 4 lõike 1 teise lause ja artikli 8 lõike 1 punkti b sätestest.

Liikmesriigid teatavad sellest komisjonile.

Artikkel 7

1. Hobuslased tuleb niipea kui võimalik transportida päritoluettevõttest sihtkohta otse või heakskiidetud, nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiivi 64/432/EMÜ (ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta)⁽¹⁾ artikli 2 lõike 2 punktis o määratletud kogumiskeskuse kaudu sõidukites või konteinerites, mida lähteliikmesriigi kindlaksmääratud ajavahemike järel on korrapäraselt puhastatud ja desinfitseeritud desinfektsioonivahendiga. Sõidukid peavad olema konstrueeritud nii, et hobuslaste väljaheidet, allapanu ega sööt ei pääseks veo ajal sõidukist välja. Ilma et see piiraks määrust (EÜ) nr 1/2005 tuleb vedu korraldada viisil, mis võimaldab hobuslaste tervise ja heaolu tõhusat kaitset.

2. Sihtliikmesriik võib üldisel või piiratud alusel teha erandeid mõnest artikli 4 lõike 5 nõuetest loomade puhul, kes kannavad erilist märki, mis näitab, et loom on ette nähtud tapmiseks, tingimusel et kõnealune erand on märgitud veterinaarsertifikaadis vastavalt III lisale.

⁽¹⁾ EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977.

▼B

Sellise erandi tegemise korral tuleb tapmiseks ettenähtud hobuslased transportida otse selleks määratud tapamajja ning tappa viie päeva jooksul pärast tapamajja saabumist.

3. Riiklik veterinaararst peab registreerima tapetud looma identifitseerimisnumbri või identifitseerimisdokumendi numbri ning esitama lähtekohta pädevale asutusele viimase taotlusel tõendi selle kohta, et loom on tapetud.

Artikkel 8

1. Liikmesriigid tagavad, et:

a) registreeritud hobuslastega, kes lahkuvad asjaomase riigi ettevõtetest, on kaasas artikli 4 lõike 4 punktis a sätestatud identifitseerimisdokument ja, juhul kui hobuslased on ette nähtud ühendusesiseseks kaubanduseks, II lisas sätestatud terviseohutuse kinnitus;

b) aretamiseks, tootmiseks ja tapmiseks ettenähtud hobuslastega on veo ajal kaasas III lisa nõuetele vastav veterinaarsertifikaat.

2. Ilma et see piiraks artikli 6 sätete kohaldamist, tuleb terviseohutuse kinnitus või registreeritud hobuslaste puhul sertifikaat koostada lähetaamisele eelneva 48 tunni jooksul või hiljemalt sellele eelneval viimasel tööpäeval vähemalt ühes lähte- ja sihtliikmesriigi ametlikus keeles. Terviseohutuse kinnituse või sertifikaadi kehtivusaeg on 10 päeva. Terviseohutuse kinnitus või sertifikaat peab olema ühel lehel.

3. Registreerimata hobuslaste liikumise puhul liikmesriikide vahel võib lõike 1 punktis b osutatud üksiku veterinaarsertifikaadi asemel esitada ühe veterinaarsertifikaadi partii kohta.

Artikkel 9

Direktiivis 90/425/EMÜ sätestatud eeskirju kohaldatakse eelkõige päritolukohas tehtavate kontrollimiste, sihtliikmesriigis läbiviidavate kontrollide korraldamise ja järelevalve ning rakendatavate kaitsemeetmete suhtes.

Artikkel 10

Komisjoni veterinaariaekspertid võivad ulatuses, mis on vajalik käesoleva direktiivi ühtse kohaldamise tagamiseks, ja koostöös liikmesriigi pädevate asutustega teha kohapealseid kontrollid. Komisjon teavitab nende kontrollide tulemustest kõiki liikmesriike.

Liikmesriigid, kelle territooriumil kontrolli tehakse, annavad ekspertidele nende töös kogu vajaliku abi.

▼B

Käesoleva artikli kohaldamise üldine kord võetakse vastu artikli 21 lõikes 2 osutatud korras.

III PEATÜKK

KOLMANDATEST RIIKIDEST IMPORTIMISEL KOHALDATAVAD EESKIRJAD*Artikkel 11*

Ühendusse imporditud hobuslased peavad vastama artiklites 12–16 sätestatud tingimustele.

Artikkel 12

1. Hobuslaste import ühendusse on lubatud ainult kolmandatest riikidest, mis on kantud kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud menetlusega koostatud või muudetud loetelusse.

Võttes arvesse tervishoiualast olukorda ja kolmanda riigi poolt hobuslaste osas antud tagatise, võidakse kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud menetlusega otsustada, et käesoleva lõigu esimeses lõikes sätestatud luba kehtib kas kogu kolmanda riigi territooriumi või ainult selle osa suhtes.

Sel eesmärgil ning asjakohastele rahvusvahelistele standarditele tuginedes võetakse arvesse, kuidas volitatud kolmas riik neid standardeid, eriti oma territooriumi piirkondadeks jaotamise põhimõtet, kohaldab ja rakendab ning kuidas ta rakendab sanitaarnõudeid impordile muudest kolmandatest riikidest ja ühendusest.

2. Kui koostatakse või muudetakse lõikes 1 sätestatud loetelu, siis võetakse eriti arvesse:

- a) kolmanda riigi kariloomade, muude koduloomade ja metsloomade tervist, eriti arvestades haruldasi veterinaarhaigusi ning mis tahes asjassepuutuvaid kolmanda riigi tervishoiu- ja keskkonnaalaseid aspekte, mis võiksid ühenduse tervishoiule või keskkonna seisundile riskifaktoriks olla;
- b) kolmanda riigi loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevaid õigusakte;
- c) pädeva veterinaarasutuse ja selle järelevalveteenistuste struktuuri, nende teenistuste volitusi, nende üle teostatavat järelevalvet ning nende käsutuses olevaid ressursse, sh personal ning laborid, mis võimaldavad neil siseriiklikke õigusakte efektiivselt kohaldada;
- d) tagatise, mida kolmanda riigi pädev veterinaarasutus saab anda seoses asjakohaste ühenduses kohaldatavate või nendega võrdselt loomatervishoiu nõuete järgimise kohta;

▼B

- e) kas kolmas riik on Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni (OIE) liige ja kolmanda riigi poolt oma territooriumil esinevate hobuslaste nakkushaiguste kohta teabe andmise kiirust ja regulaarsust, eriti OIE poolt loetletud ja käesoleva direktiivi I lisas loetletud haiguste osas;
- f) kolmanda riigi poolt komisjoni ja liikmesriikide otsese teavitamise kohta antavaid tagatisi:
  - i) teavitada 24 tunni jooksul I lisas loetletud hobuslaste haiguste kinnitust leidnud juhtumitest või neid haigusi käsitleva vaktsineerimispoliitika muutumisest;
  - ii) asjakohase tähtaja jooksul teavitada kõikidest kavatsetavatest muudatustest hobuslasi käsitlevates siseriiklikes tervishoiu eeskirjades, eriti nende impordi osas;
  - iii) regulaarselt teavitada hobuslaste tervishoiu seisukorrast oma territooriumil;
- g) kõiki kogemusi kõnealusest riigist elusate hobuslaste varasemal impordil ning teostatud kontrollide tulemusi;
- h) ühenduse poolt kolmandas riigis teostatud kontrollide või auditite tulemusi, eriti pädevate asutuste hindamiste tulemusi, või komisjoni nõudel pädevate asutuste poolt nende teostatud kontrollide kohta esitatud ettekannet;
- i) kolmandas riigis kehtivaid eeskirju loomade nakkushaiguste vältimise ja tõkestamise kohta ning nende rakendamist, sh eeskirju hobuslaste impordi kohta muudest kolmandatest riikidest.

3. Komisjon tagab vastavalt lõikele 1 koostatud või muudetud loetelu kehtiva versiooni avaliku kättesaadavuse.

Loetelu võib olla ühendatud muude loomade ja inimeste tervise huvides koostatud loeteludega ning võib sisaldada veterinaarsertifikaatide näidiseid.

4. Iga kolmanda riigi või kolmandate riikide grupi jaoks määratakse kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud menetlusega kindlaks konkreetsed imporditingimused, arvestades hobuslaste tervise olukorda asjaomastes riikides.

5. Kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud menetlusega võidakse sätestada käesoleva artikli kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad ja kolmandate riikide või nende osade lõigetes 1–4 sätestatud loetelusse kandmise kriteeriumid.

Artikkel 13

1. Hobuslased peavad olema pärit kolmandatest riikidest, mis on:

- a) vabad hobuste aafrika katkust;
- b) kahe aasta jooksul olnud vabad hobuste venetsueela entsefalomüeliidist;
- c) kuue kuu jooksul olnud vabad kargtaudist ja malleusest.

▼B

2. Artikli 21 lõikes 2 viidatud korras võidakse otsustada, et:
- a) lõike 1 sätteid kohaldatakse üksnes kolmanda riigi territooriumi ühe osa puhul.

Kui hobuste aafrika katku käsitlevaid nõudeid kohaldatakse piirkondlikul tasandil, tuleb järgida vähemalt artikli 5 lõigetes 2 ja 5 sätestatud meetmeid;

- b) nõutakse täiendavaid garantiisid ühenduse jaoks eksootiliste haiguste puhul.

Artikkel 14

Enne päeva, mil hobuslased laaditakse sihtliikmesriiki transportimiseks, peavad nad olema viibinud kolmanda riigi territooriumil või selle osal või meetmete piirkondliku kohaldamise puhul artikli 13 lõike 2 punkti a kohaselt määratletud territooriumi osal katkematu ajavahemiku jooksul, mis määratakse kindlaks artikli 15 kohaselt vastuvõetud otsustega.

Hobuslased peavad olema pärit veterinaarjärelevalve all olevast ettevõttest.

Artikkel 15

Hobuslaste importimist artikli 12 lõike 1 kohaselt koostatud loetelus oleva kolmanda riigi territooriumilt või selle osast, mis on määratletud artikli 13 lõike 2 punktis a, lubatakse üksnes juhul, kui hobuslased lisaks artiklis 13 sätestatud nõuetele:

- a) vastavalt artikli 21 lõikes 2 osutatud korras asjaomase liigi ja hobuslaste kategooria puhul vastuvõetud loomatervishoiunõuetele seoses hobuslaste importimisega asjaomasest riigist.

Loomatervishoiu nõuete kindlaksmääramisel vastavalt nendele nõuetele on võrdlusaluseks artiklites 4 ja 5 sätestatud standardid, ning

- b) vastavad järgmistele nõuetele, juhul kui asjaomane kolmas riik ei ole vähemalt kuus kuud olnud vaba vesikulaarsest stomatiidist või hobuste viirusarteriidist:
- i) hobuslased peavad olema pärit ettevõttest, mis on vähemalt kuus kuud olnud vaba vesikulaarsest stomatiidist, ning neile enne lähetamist tehtud seroloogilise testi tulemus peab olema negatiivne;
- ii) ilma et see piiraks artikli 19 punkti b sätete kohaldamist, peab hobuste viirusarteriidi puhul isastele hobuslastele tehtud seroloogilise testi, viirusolatsioonitesti või mis tahes muu artikli 21 lõikes 2 osutatud korras tunnustatud ja viiruse puudumist tagava testi tulemus olema negatiivne.

▼B

Artikli 21 lõikes 2 osutatud korras ja pärast arvamuse saamist Euroopa Toiduohutusametilt võidakse määratleda isaste hobuslaste kategooriad, mille puhul kõnealust nõuet kohaldatakse.

Artikkel 16

1. Hobuslased peavad olema identifitseeritud artikli 4 lõike 4 kohaselt ning nendega peab olema kaasas eksportiva kolmanda riigi ametliku veterinaararsti koostatud veterinaarsertifikaat. Kõnealune sertifikaat peab:

- a) olema välja antud sihtliikmesriiki lähetatava looma pealelaadimise päeval või registreeritud hobuste puhul viimasel lastimisele eelneval tööpäeval;
- b) olema koostatud vähemalt ühes sihtliikmesriigi ametlikus keeles ja vähemalt ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus toimub impordikontroll;
- c) olema loomadega kaasas originaalkujul;
- d) tõendama, et loomad vastavad käesoleva direktiivi nõuetele ning kolmandatest riikidest importimisel kohaldatavale käesoleva direktiivi alusel kehtestatud nõuetele;
- e) olema koostatud ühel lehel;
- f) olema koostatud üheainsa kaubasaaja jaoks või tapmiseks ettenähtud loomade puhul ühe saadetise jaoks, tingimusel et loomad on nõuetekohaselt märgistatud ja identifitseeritud.

Liikmesriik teavitab komisjoni, kui ta seda võimalust kasutab.

2. Veterinaarsertifikaat peab olema koostatud vastavalt vormile, mis on kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud korras kehtestatud näidisega.

Artikkel 17

1. Kohe pärast sihtliikmesriiki saabumist viiakse tapmiseks ettenähtud hobuslased kas otse või artiklis 7 nimetatud heakskiidetud kogumiskeskuse kaudu tapamajja ning tapetakse vastavalt loomatervishoiu nõuetele artikli 15 kohaselt vastuvõetud otsustes täpsustatud aja jooksul.

2. Ilma et see piiraks mis tahes eritingimuste kohaldamist, mida võib vastu võtta artikli 21 lõikes 2 osutatud korras, võib sihtliikmesriigi pädev asutus loomatervishoiuga seotud põhjustel määrata tapamaja, kuhu asjaomased hobuslased tuleb viia.

Artikkel 18

Liikmesriikide ja komisjoni veterinaariaekspertid kontrollivad kohapealsete kontrollide käigus käesoleva direktiivi ning eelkõige artikli 12 lõike 2 sätete tegelikku kohaldamist.

▼B

Kui käesoleva artikli tingimuste kohaselt tehtud kontrollide käigus ilmneb heakskiidetud ettevõttes tõsiseid rikkumisi, teavitab komisjon viivitamata liikmesriike ning võtab kiiresti vastu otsuse heakskiidu ajutise peatamise kohta. Lõplik otsus võetakse vastu artikli 21 lõikes 3 osutatud korras.

Liikmesriikide eksperdid, kellele usaldatakse kõnealuste kontrollide tegemine, määrab komisjon liikmesriikide ettepanekul.

Kõnealused kontrollid tehakse ühenduse nimel, kes kannab sellega seoses tekkivad kulud.

Kontrollide sagedus ja kord määratakse kindlaks artikli 21 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 19

Artikli 21 lõikes 2 osutatud korras:

- a) võib otsustada, et kolmandast riigist või kolmanda riigi osast impordimisel tuleb piirduda teatavate loomaliikide või hobuslaste kategooriate tüüpidega;
- b) olenemata artiklist 15, võib kindlaks määrata eritingimused registreeeritud hobuslaste või erikasutuseks mõeldud hobuslaste ajutiseks sissetoomiseks ühenduse territooriumile või nende uuesti sissetoomiseks ühenduse territooriumile pärast ajutist eksporti;
- c) võib kindlaks määrata tingimused ajutise impordi muutmiseks lõplikuks impordiks;
- d) võib kindlaks määrata ühenduse tugilabori ühe või mitme I lisa loetletud hobuslaste haiguse jaoks ning võib ette näha funktsioonid, ülesanded ja menetlused koostööks liikmesriikide hobuslaste nakkushaiguste diagnoosimise eest vastutavate laboritega.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 20*

Käesoleva direktiivi I kuni IV lisa muudetakse artikli 21 lõikes 3 osutatud korras.

Artikkel 21

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)⁽¹⁾ artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomateravishoiu komitee.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

▼B

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse 15 päeva.

Artikkel 22

Direktiiv 90/426/EMÜ, mida on muudetud V lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks, ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud V lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas VI lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 23

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 24

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B

I LISA

TEATAMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDID

Järgmistest haigustest teatamine on kohustuslik:

- kargtaud
- malleus
- hobuste entsefalomüeliit (kõik tüübid, sh hobuste venetsueela entsefalomüeliit)
- nakkav kehvveresus
- marutaud
- siberi katk
- hobuste aafrika katk
- vesikulaarne stomatiit

II LISA

NÄIDIS

TERVISEOHUTUSE KINNITUS ^(a)

Passi nr .....

Mina, allkirjutanu, tõendan, ^(b) et eespool nimetatud loom vastab järgmistele nõuetele:

- a) looma on täna kontrollitud ja tal puuduvad kliinilised haigustunnused;
- b) loom ei ole ette nähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames;
- c) — loom ei ole pärit liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse piiranguid seoses hobuste aafrika katkuga, või

loom on pärit liikmesriigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse loomatervishoiuga seotud põhjustel keeldu, ja talle on tehtud ..... karantiinilaudas ajavahemikus ..... kuni ..... direktiivi 2009/156/EÜ artikli 5 lõikega 5 ettenähtud test ja saadud rahuldavad tulemused ^(c);

— looma ei ole vaksineeritud hobuste aafrika katku vastu, või

loom vaksineeriti kõnealuse haiguse vastu ..... (kuupäev) ^(c) ^(d);

- d) loom ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu, ja loomal ei ole olnud kokkupuudet hobuslastega, kes on pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu:

— kargtaudi nakatumise kahtlustega hobuslaste puhul kuue kuu jooksul alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige loomaga. Täkkude puhul kehtib keeld kuni looma kastreerimiseni,

— malleuse või hobuste entsefalomüeliidi puhul kuue kuu jooksul alates kõnealusesse haigusse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast,

— nakkava kehvvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist allesjäänud loomade puhul saadakse kahe kolmekuulise intervalliga sooritatud Cogginsi testiga negatiivsed tulemused,

— vestikulaarse stomatiidi puhul kuue kuu jooksul alates viimasest juhtumist,

— marutaudi puhul ühe kuu jooksul alates viimasest juhtumist,

— siberi katku puhul 15 päeva jooksul alates viimasest juhtumist,

— kui kõik põllumajandusettevõttes asuvad haiguse vastuvõtlikkuse liiki kuuluvad loomad on tapetud ja tööruumid on desinfitseeritud, 30 päeva jooksul alates loomade hävitamisest ja tööruumide desinfitseerimisest, v.a siberi katku puhul, mil keeld kestab 15 päeva;

^(a) Seda kinnitust ei nõuta, kui vastavalt direktiivi 2009/156/EÜ artiklile 6 on olemas kahepoolne leping.

^(b) Kehtib 10 päeva.

^(c) Mittevajalik maha tõmmata.

^(d) Vaksineerimiskuupäev peab olema kantud passi.

▼B

- e) loomal ei ole minu andmetel olnud käesolevale avaldusele eelneva 15 päeva jooksul kokkupuudet nakkushaigust põdevate hobuslastega;
- f) kontrolli ajal oli eespool nimetatud loomade seisund sobiv ja kavandatud veoks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1/2005 ^(a).

Kuupäev	Koht	Riikliku veterinaararsti tempel ja allkiri ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Nimi trükitähtedega ja ametinimetus.

^(a) Käesolev avaldus ei vabasta vedajaid nende kehtivatele ühenduse sätetele vastavatest kohustustest, eriti veetavate loomade seisundi osas.

III LISA

NÄIDIS

VETERINAARSERTIFIKAAT

liikmesriikide vahelise kaubanduse jaoks

HOBUSLASED

EUROOPA ÜHENDUS

Ühendusesisese kaubanduse sertifikaat

I osa: andmed saadetise kohta	I.1. Kauba saatja Nimi Aadress Postiindeks				I.2. Sertifikaadi viitenumber		I.2.a. Kohalik viitenumber			
					I.3. Pädev keskasutus					
					I.4. Pädev kohalik asutus					
	I.5. Kauba saaja Nimi Aadress Postiindeks				I.6. Asjakohaste originaalsertifikaatide number/numbrid Kaubasaadeti-sega kaasas oleva(te) dokumendi/dokumentide number/numbrid					
					I.7.					
	I.8. Päritoluriik		ISO kood	I.9. Päritolupiirkond		Kood		I.10. Sihtriik		
								I.11. Sihtpiirkond		
								Kood		
	I.12. Päritolukoht/kogumiskoht Ettevõtte ☐ Kogumiskeskus ☐ Muu ☐ Nimi Aadress Postiindeks				I.13. Sihtkoht Ettevõtte ☐ Kogumiskeskus ☐ Ettevõtte ☐ Muu ☐ Nimi Aadress Postiindeks					
					Tunnustamise number					
	I.14. Laadimiskoht Postiindeks				I.15. Väljumiskuupäev ja -koht					
	I.16. Transpordivahend Lennuk ☐ Laev ☐ Raudteevagun ☐ Mootorsõiduk ☐ Muu ☐ Identifitseerimistunnused:				I.17. Vedaja Nimi Aadress Postiindeks				Tunnustamise number Liikmesriik	
	I.18. Kauba kirjeldus						I.19. Kauba kood (CN kood)			
									I.20. Arv/hulk	
I.21.								I.22. Pakendite arv		
I.23. Konteineri identifitseerimistunnus/Plommi number								I.24. Pakendiliik		
I.25. Kaubale antud kinnitus järgmisel eesmärgil Aretusloomad ☐ Registreeritud hobuslased ☐ Tapaloomad ☐ Muu ☐										
I.26. Transiit läbi kolmanda riigi ☐ Kolmas riik Väljumise koht Sisenemise koht				ISO kood Kood Piiripunkti kood		I.27. Transiit läbi liikmesriikide ☐ Liikmesriik Liikmesriik Liikmesriik				
						ISO kood ISO kood ISO kood				
I.28. Vajavedu ☐ Kolmas riik Väljumise koht				ISO kood Kood		I.29. Eeldatav teeloleku aeg				
I.30. Teekonnaplaan Jah ☐ Ei ☐										
I.31. Kauba identifitseerimine Ligid (Teaduslik nimetus)						Identifitseerimissüsteem				

EUROOPA ÜHENDUS Registreeritud hobuslased, aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslased, tapmiseks ettenähtud hobuslased

		II.a. Sertifikaadi viitenumber	II.b. Kohalik viitenumber	
II osa: sertifitseerimine	II. Veterinaarteave ⁽¹⁾			
		Mina, allakirjutanu, tõendan, et eespool kirjeldatud loom(ad) vastab/vastavad järgmistele nõuetele:		
		II.1.	looma/loomi on täna kontrollitud ning tal/neil puuduvad kliinilised haigustunnused;	
		II.2.	loom(ad) ei ole ette nähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames;	
	<i>kas</i> ⁽²⁾	[II.3.	loom(ad) ei ole pärit liikmesriigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse piiranguid seoses hobuste aafrika katkuga;]	
	<i>või</i> ⁽²⁾	[II.3.	loom(ad) on pärit liikmesriigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse piiranguid seoses hobuste aafrika katkuga, loom(ad) oli(d) vähemalt 40 päeva jooksul enne lähetamist ..... vektorite eest kaitstud karantiinilaudas ja talle/neile on kahel korral tehtud direktiivi 2009/156/EÜ IV lisas kirjeldatud test hobuste aafrika katku viiruse antikehade avastamiseks, analüüsides korraga vereproove, mis on võetud 21–30 päevase intervalliga ..... (märkida kuupäev); ja lähetamisele eelneva 10 päeva jooksul..... (märkida kuupäev);	
		<i>kas</i> ⁽³⁾	[tulemus oli negatiivne kõikidel juhtudel, kui looma/loomi ei vaksineeritud hobuste aafrika katku vastu;]	
		<i>või</i> ⁽²⁾	[antikehade arv ei suurenenud, kui loom(ad) on vaksineeritud hobuste aafrika katku vastu;]	
	<i>kas</i> ⁽³⁾	[II.4.	looma/loomi ei ole vaksineeritud hobuste aafrika katku vastu;]	
	<i>või</i> ⁽²⁾	[II.4.	loom(ad) vaksineeriti hobuste aafrika katku vastu ..... (märkida kuupäev),	
		<i>kas</i> ⁽³⁾	[vähemalt kaks kuud enne sertifitseerimist;]	
		<i>või</i> ⁽²⁾	[vähemalt kaks kuud enne karantiinilauta sisenemist;]	
		II.5.	loom(ad) ei ole pärit ettevõttest/ettevõtetest, mille suhtes kohaldati loomatervishoiuga seotud põhjustel keeldu(sid), milles sätestati vähemalt üks järgmistest tingimustest:	
		<i>kas</i> ⁽³⁾	[kõiki ettevõttes asuvaid ja punktides a kuni g nimetatud haigusele vastuvõtlikkusse liiki kuuluvaid loomi ei tapetud ja keeld kehtis vähemalt:	
		a)	kargtaudi nakatumise kahtlustusega hobuslaste puhul	
	<i>kas</i> ⁽²⁾	[kuus kuud alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige või <i>Trypanosoma equiperdum</i> ’iga nakatunud loomaga;]		
	<i>või</i> ⁽²⁾	[täkkude puhul kuni looma kastreerimiseni;]		
	b)	malleuse puhul kuus kuud alates kõnealusesse haigusesse nakatunud või haigusetekitaja <i>Burkholderia mallei</i> või selle antikeha avastamise testil positiivse tulemuse saanud hobuslaste surmamise ja hävitamise päevast;		
	c)	igat tüüpi hobuste entsefalomüeliidi puhul kuus kuud alates kõnealusesse haigusesse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast, välja arvatud siis, kui on tegemist Lääne-Niiluse viirusnakkusega, mille puhul, kuuekuuline ajavahemik algab päevast, mil nakatunud hobuslased surid, eemaldati ettevõttest või tervenesis täielikult;		

EUROOPA ÜHENDUS Registreeritud hobuslased, aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslased, tapmiseks ettenähtud hobuslased

II. Veterinaarteave ⁽¹⁾	II.a. Sertifikaadi viitenumber	II.b. Kohalik viitenumber
<p>d) nakkava kehvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist saadakse allesjäänud loomade puhul kolmekuulise intervalliga võetud vereproovidele Cogginsi testi tehes negatiivsed tulemused;</p> <p>e) vesikulaarse stomatiidi puhul kuus kuud alates viimasest juhtumist;</p> <p>f) marutaudi puhul üks kuu alates viimasest juhtumist;</p> <p>g) siberi katku puhul 15 päeva alates viimasest juhtumist;]</p> <p>või ⁽²⁾ [kui kõik ettevõtte haigusele vastuvõtlikkuse liiki kuuluvad loomad tapeti või surmati pärast kargtaudi, malleuse, igat tüüpi hobuste entsefalomüeliidi, hobuslaste nakkava kehvveresuse, vesikulaarse stomatiidi, siberi katku või marutaudi juhtumeid ja keeld kehtis 30 päeva või siberi katku puhul 15 päeva alates päevast, mil pärast loomade hävitamist toimus tööruumide rahuldav desinfitseerimine;]</p> <p>II.6. looma(de)l ei ole minu andmetel olnud käesolevale avaldusele eelneva 15 päeva jooksul kokkupuudet nakkushaigust põdevate hobuslastega;</p> <p>II.7. kontrolli ajal oli eespool osutatud looma(de) seisund sobiv kavandatud veoks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1/2005 ⁽³⁾.</p>		
Märkused		
I osa		
<p>Lahter I.6: vastab CITESi loa numbrile Washingtoni konventsioonis (kaitsealuste liikide ja nende toodete kohta) loetletud hobuslaste puhul.</p>		
<p>Lahter I.16: registrinumber (raudteevagunid või -konteinerid ja veoautod), lennunumber või nimi (laev).</p>		
<p>Lahter I.19: kasutada Maailma Tolliorganisatsiooni asjakohast kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi koodi: 01.01.01 või 01.01.06.19</p>		
<p>Lahter I.31: Liik: hobune, eesel, muul, hobueesel, sebra (sealhulgas nende ristandid).</p>		
<p>Identifitseerimissüsteem: kuni 2009. aasta 31. detsembrini vastab see komisjoni otsuse 2000/68/EÜ artiklis 2 kirjeldatud identifitseerimisnumbrile ja alates 2010. aasta 1. jaanuarist komisjoni määruse (EÜ) nr 504/2008 artikli 2 punktis d ja I lisa 1. jao A osa punktis 4 kirjeldatud unikaalsele elunumbrile.</p>		
II osa		
<p>⁽¹⁾ punktides II.1 kuni II.6 olevat teavet ei nõuta, kui vastavalt direktiivi 2009/156/EÜ artiklile 6 on olemas kahepoolne leping.</p>		
<p>⁽²⁾ Mittevajalik maha tõmmata.</p>		
<p>⁽³⁾ Kinnitus ei vabasta vedajat kehtiva ühenduse õiguse järgsest kohustusest veetava looma seisundi suhtes.</p>		
<p>— Käesolev sertifikaat kehtib 10 päeva.</p>		
<p>— Pitsati jäljend ja allkirja värv peab olema sertifikaadi teistest elementidest erinev.</p>		
<p>Ametlik veterinaararst või ametlik inspektor</p> <p>Nimi (trükitähedega): Kvalifikatsioon ja ametinimetus:</p> <p>Kohalik veterinaarüksus: Asjaomase KVÜ number</p> <p>Kuupäev: Allkiri:</p> <p>Pitsati jäljend</p>		

▼ **M2***IV LISA***HOBUSTE AAFRIKA KATK****DIAGNOSTIKA**

A OSA

Seroloogilised testid

Allpool kirjeldatud seroloogilised meetodid on OIE delegaatide ülemaailmsel assambleel 2012. aasta maikuu vastu võetud OIE maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu 2016. aasta väljaande peatüki 2.5.1 B jao punktil 2 põhinevad ensüümimmuunsorptsioonanalüüsi (ELISA) meetodid.

Viirusevalk VP7 on hobuste Aafrika katku viiruse (HAKV) peamine immunodominantne antigeen, mis on HAKV üheksa serotüübi lõikes konserveerunud. Rekombinantset HAKV-VP7-valgud on osutunud stabiilseteks ja kahjututeks ning sobivad kasutamiseks antigeenidena HAKV vastaste antikehade tuvastamiseks tehtavate väga tundlike ja spetsiifiliste ELISade puhul (Laviada *et al.*, 1992b; ⁽¹⁾ Maree ja Paweska, 2005). Kaks hobuste Aafrika katku seroloogiliseks diagnoosimiseks sobivat HAKV-VP7 testi on kaudne ELISA ja blokeerimisel põhinev ELISA.

1. **Kaudne ELISA hobuste Aafrika katku viiruse (HAKV) vastaste antikehade tuvastamiseks**

Käesoleva meetodi puhul kasutatakse konjugaadina hobuse, muula ja eesli seerumiga reageerivat hobuse gammaglobuliini vastast mädarõika peroksidaasiga konjugeeritud antikeha. Maree ja Paweska (2005) ⁽²⁾ kirjeldatud meetodi puhul kasutatakse konjugaadina proteiini G, mis reageerib ka sebra seerumiga.

Antigeeni on võimalik saada Hispaaniast asutusest Centro de Investigación en Sanidad Animal (CISA) 4–6 kuu jooksul pärast tellimist.

1.1. *Katse käik*

1.1.1. Tahke faas

1.1.1.1. ELISA plaadid kaetakse rekombinantse HAKV-4 VP7-ga, mis on lahjendatud karbonaadi/vesinikkarbonaadi puhverlahuses, mille pH on 9,6. Plaatid inkubeeritakse öö läbi 4 °C juures.

1.1.1.2. Plaatid pestakse viis korda destilleeritud veega, mis sisaldab 0,01 mahuprotsenti Tween 20 (pesulahus). Pesemisjätkide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

1.1.1.3. Plaatide blokeerimiseks lisatakse igasse kannu 200 µl fosfaadiga puhverdatud soolalahust (PBS), mille pH on 7,2 ja millele on lisatud 5 massiprotsenti lõssipulbrit (Nestlé Dry Skim Milk^{TM}) ruumalaühiku kohta, ning plaate hoitakse 1 tund 37 °C juures.

1.1.1.4. Blokeeriv lahus eemaldatakse ja plaate koputatakse ettevaatlikult vastu absorbeerivat materjali.

⁽¹⁾ Laviada, M. D., Roy, P., ja Sanchez-Vizcaino, J. M. (1992b). Adaptation and evaluation of an indirect ELISA and immunoblotting test for African horse sickness antibody detection. Väljaandes „Bluetongue, African Horse Sickness and Related Orbiviruses: Proceedings of the Second International Symposium”. Toim. Walton, T. E., ja Osburn, B. I. CRC Press, Boca Raton, Florida, USA, 646–650.

⁽²⁾ Maree, S., ja Paweska, J. T. (2005). Preparation of recombinant African horse sickness virus VP7 antigen via a simple method and validation of a VP7-based indirect ELISA for the detection of group-specific IgG antibodies in horse sera. *J. Virol. Methods* 125 (1): 55–65.

▼ **M2**

1.1.2. Uuritavad proovid

- 1.1.2.1. Uuritavad seerumiproovid ning positiivsed ja negatiivsed kontrollseerumid lahjendatakse vahekorras 1:25 PBS-s, millele on lisatud 5 massiprotsenti lõssipulbrit ruumalühiku kohta ja 0,05 mahuprotsenti Tween 20; igasse kannu kantakse 100 µl lahust. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

Tiitrimiseks tehakse kahekordsete lahjenduste rida alates lahjendusastmest 1:25 (100 µl kannu kohta), plaadi iga veeru kohta üks seerum, ja sama tehakse positiivse ja negatiivse kontrollseerumiga. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

- 1.1.2.2. Plaatte pestakse viis korda destilleeritud veega, mis sisaldab 0,01 mahuprotsenti Tween 20 (pesulahus). Pesemisjäakide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

1.1.3. Konjugaat

- 1.1.3.1. Igasse kannu kantakse 100 µl määrõika peroksidaasiga (HRP) konjugeeritud hobuse gammaglobuliini vastast antikeha, mis on lahjendatud PBS-s, millele on lisatud 5 % lõssipulbrit ja 0,05 % Tween 20 ning mille pH on 7,2. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

- 1.1.3.2. Plaatte pestakse viis korda destilleeritud veega, mis sisaldab 0,01 mahuprotsenti Tween 20 (pesulahus). Pesemisjäakide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

1.1.4. Kromogeen/substraat

- 1.1.4.1. Igasse kannu lisatakse 200 µl kromogeeni/substraadi lahust (10 ml 80,6 mM DMAB (dimetüülaminobensaldehüüd) + 10 ml 1,56 mM MBTH (3-metüül-2-bensotiasoliinhüdrasoonvesinikkloriid) + 5 µl H₂O₂).

Värvusreaktsioon peatatakse umbes 5–10 minuti pärast (enne kui negatiivne kontrollproov hakkab värvuma) 50 µl 3 N H₂SO₄ lisamisega.

Võib kasutada ka teisi kromogeene, näiteks ABTS-i (2,2'-asino-bis-[3-etüülbensotiasoliin-6-sulfoonhape]), TMB-d (tetrametüülbensidiin) või OPD-d (ortofenüüldiamiin).

- 1.1.4.2. Plaatide näitusid loetakse 600 nm (või 620 nm) juures.

1.2. *Tulemuste tõlgendamine*

- 1.2.1. Arvutatakse läviväärtus; selleks liidetakse negatiivse kontrollproovi väärtusele 0,06 (0,06 on standardhälve 30 negatiivsest seerumist koosnevas rühmas).

- 1.2.2. Uuritavad proovid, mille absorptsiooniväärtused on allpool läviväärtust, loetakse negatiivseks.

- 1.2.3. Uuritavad proovid, mille absorptsiooniväärtused on suuremad kui läviväärtus + 0,15, loetakse positiivseks.

- 1.2.4. Uuritavate proovide puhul, mille absorptsiooniväärtused jäävad nimetatud kahe väärtuse vahele, loetakse tulemus ebaselgeks ja selle kinnitamiseks tuleb rakendada teist meetodit.

▼ **M2****2. Blokeerimisel põhinev ELISA hobuste Aafrika katku viiruse (HAKV) vastaste antikehade tuvastamiseks**

Konkurentsist lähtuval blokeerimisel põhinev ELISA on ette nähtud spetsiifiliste HAKV vastaste antikehade tuvastamiseks kõikide hobuslaste, st hobuste, eeslite, sebrade ja nende ristandite seerumis ning võimaldab ära hoida kaudse ELISA kasutamisel kohati esile kerkivat vähese spetsiifilisuse probleemi.

See meetod põhineb ELISA plaadile absorbeerunud rekombinantse VP7 ja HAKV-VP7 vastase spetsiifilise konjugeeritud monoklonaalse antikeha vahelise reaktsiooni blokeerimisel. Uuritavas seerumis sisalduvad antikehad pärivad antigeeni ja monoklonaalse antikeha vahelist reaktsiooni, mille tulemusena tekib vähem värvainet. Kuna kõnealuse monoklonaalse antikeha sihtmärk on VP7, on see meetod väga tundlik ja spetsiifiline.

Konkurentsist lähtuval blokeerimisel põhinev ELISA komplekt on turul kättesaadav.

2.1. Katse käik**2.1.1. Tahke faas**

2.1.1.1. ELISA plaadid kaetakse 50–100 ng rekombinantse HAKV-4 VP7-ga, mis on lahjendatud karbonaadi/vesinikkarbonaadi puhverlahuses, mille pH on 9,6. Plaatide inkubeeritakse öö läbi 4 °C juures.

2.1.1.2. Plaatide pestakse kolm korda fosfaadiga puhverdatud, 10 korda lahjendatud soolalahusega (PBS), mis sisaldab 0,135 M NaCl ja 0,05 mahuprotsenti Tween 20 (PBST). Pesemisjääkide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

2.1.2. Uuritavad proovid ja kontrollid

2.1.2.1. Uuritavad seerumiproovid ning positiivsed ja negatiivsed kontrollseerumid lahjendatakse vahekorras 1:5 lahjendusvedelikus, mille koostis on järgmine: 0,35 M NaCl, 0,05 mahuprotsenti Tween 20 ja 0,1 % säilitusainet Kathon; igasse kannu kantakse 100 µl lahust. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

Tiitrimiseks tehakse uuritavatest seerumitest kaheksasse kannu kahekordsete lahjenduste rida, mis hõlmab lahjendusastmeid 1:10 kuni 1:280 (100 µl kannu kohta), plaadi iga veeru kohta üks seerum, ja sama tehakse positiivse ja negatiivse kontrollseerumiga. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

2.1.2.2. Plaatide pestakse viis korda fosfaadiga puhverdatud, 10 korda lahjendatud soolalahusega (PBS), mis sisaldab 0,135 M NaCl ja 0,05 mahuprotsenti Tween 20 (PBST). Pesemisjääkide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

2.1.3. Konjugaat

2.1.3.1. Igasse kannu viiakse 100 µl määrõika peroksidaasiga konjugeeritud VP7-vastast monoklonaalset antikeha, mis on eelnevalt lahjendatud vahekorras 1:5 000 kuni 1:15 000 stabiliseeriva aine StabiliZyme Select® (SurModics, tootekood SZ03) ja destilleeritud vee 1:1 lahuses. Inkubeeritakse 30 minutit 37 °C juures.

2.1.3.2. Plaatide pestakse viis korda fosfaadiga puhverdatud, 10 korda lahjendatud soolalahusega (PBS), mis sisaldab 0,135 M NaCl ja 0,05 mahuprotsenti Tween 20 (PBST). Pesemisjääkide eemaldamiseks koputatakse plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

▼ **M2**

2.1.4. Kromogeen/substraat

Igasse kannu lisatakse 100 µl kromogeeni/substraadi lahust, st 1 ml ABTSi (2,2'-asino-bis-[3-etüülbensotiasoliin-6-sulfoonhape]) lahust kontsentratsiooniga 5 mg/ml + 9 ml substraadi puhverlahust (0,1 M fosfaadi-tsitraadi puhverlahus, pH 4, mis sisaldab 0,03 % H₂O₂) ja inkubeeritakse 10 minutit toatemperatuuril. Värvusreaktsiooni peatamiseks lisatakse igasse kannu 100 µl lahust, mis sisaldab 2 massiprotsenti naatriumdodetsüülsulfaati (SDS) ruumalühiku kohta.

2.1.5. Lugemine

Näitused loetakse 405 nm juures ELISA plaadilugeja abil.

2.2. *Tulemuste tõlgendamine*

2.2.1. Blokeerimise protsentuaalse määra (BP) leidmiseks igas proovis kasutatakse järgmist valemit, kus „AKd” tähistab antikehasid:

$$BP = \frac{Akd(kontroll^-) - Akd(proov)}{Akd(kontroll^-) - Akd(kontroll^+)} \times 100$$

2.2.2. Proovid, mille BP väärtus on üle 50 %, tuleks lugeda HAKV vastaste antikehade suhtes positiivseks.

2.2.3. Proovid, mille BP väärtus on alla 45 %, tuleks lugeda HAKV vastaste antikehade suhtes negatiivseks.

2.2.4. Proovide puhul, mille BP väärtus jääb vahemikku 45–50 %, tuleks lugeda tulemus ebaselgeks ja proove tuleks uuesti analüüsida. Kui tulemus on jälle ebaselge, tuleks loomadelt kõige varem kaks nädalat pärast ebaselge tulemuse andnud proovi võtmist võtta uus proov ja seda analüüsida.

B OSA

Haigusetekitaja kindlakstegemine

Pöörtranskriptsiooniga reaajas jälgitav polümeraasi ahelreaktsioon (rRT-PCR)

Nukleiinhapetega seotud meetoditel põhinevad haigusetekitaja kindlakstegemise testid peavad võimaldama tuvastada HAKV üheksa serotüübi võrdlustüved.

Punktis 2.1 kirjeldatud meetod põhineb OIE delegaatide ülemaailmsel assambleel 2012. aasta maikuu vastu võetud OIE maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu 2016. aasta väljaande peatüki 2.5.1 B jao punktil 1.2.

Vere- või põrnaproovide testimiseks kasutatav mis tahes RT-PCRi meetod peab direktiivi 2009/156/EÜ kohaldamisel olema sama tundlik või tundlikum kui punktis 2 kirjeldatud meetodid.

Serotüüpide 1–9 võrdlustüvede inaktiveeritud viirused on kättesaadavad hobuste Aafrika katku Euroopa Liidu referentlaborist või Hispaanias Algetes asuvast OIE hobuste Aafrika katku referentlaborist.

1. **Viiruse RNA eraldamine**

Tõhusa reaktsiooni tagamiseks on vaja proovist eraldada kvaliteetne HAKV RNA. Nukleiinhappeid saab kliinilistest proovidest eraldada mitmesuguste kohapeal välja töötatud või turul kättesaadavate meetodite abil.

▼ **M2**

Mütügil olevate komplektide puhul kasutatakse erinevaid RNA eraldamise viise. Enamik neist põhineb ühel järgmistest meetoditest:

- nukleiinhapete eraldamine fenooli ja kloroformi abil;
- nukleiinhapete filtrile adsorbeerimise süsteem;
- nukleiinhapete magnetkerakestele adsorbeerimise süsteem.

Allpool on esitatud üks kohapeal välja töötatud RNA eraldamise meetod.

- 1.1. 1 g koeproovi homogeniseeritakse 1 ml denatureerimislahuses (4 M guanidiiniitiotsüanaat, 25 mM naatriumtsitraat, 0,1 M 2-merkaptotetanool, 0,5 % sarkosüüli).
- 1.2. Pärast tsentrifugimist lisatakse supernatandile 1 µg pärmi RNA-d, 0,1 ml 2 M naatriumatsetaati (pH 4), 1 ml fenooli ning 0,2 ml kloroformi ja isoamüülalkoholi segu (49:1).
- 1.3. Suspensiooni loksutatakse tugevasti ja seda hoitakse jahutamiseks 15 minutit jään.
- 1.4. Pärast tsentrifugimist ekstraheeritakse veefaasis olev RNA fenooliga, sadestatakse etanooliga ja lahustatakse uuesti steriilses vees.

2. Reaalajas jälgitava RT-PCRi meetodid

- 2.1. *Agüero et al. (2008) ⁽¹⁾ kirjeldatud rühmaspetsiifiline reaalajas jälgitav RT-PCR*

Selle rühmaspetsiifilise reaalajas jälgitava RT-PCRi eesmärk on HAKV VP7 tuvastamine ja sellega on võimalik tuvastada kõiki teadaolevaid praegu esinevaid HAKV serotüüpe ja tüvesid. Osalevad Euroopa Liidu liikmesriikide referentlaborid on seda ajavahemikul 2009–2015 Euroopa Liidu referentlabori korraldatud iga-aastastes pädevuskontrollides kasutades saanud väga häid tulemusi. Samuti anti sellele protokollile 2015. aastal OIE referentlaborite võrgustiku raames korraldatud rahvusvahelises laboritevahelises võrdluskatses teiste seas väga kõrge hinnang.

HAKV tuvastamiseks kasutatavad praimer- ja sondijärjestused:

- päripidine praimer: 5'-CCA-GTA-GGC-CAG-ATC-AAC-AG-3'
- äraspidine praimer: 5'-CTA-ATG-AAA-GCG-GTG-ACC-GT-3'
- sond MGB-TaqMan: 5'-FAM-GCT-AGC-AGC-CTA-CCA-CTA-MGB-3'

- 2.1.1. Praimeril lähtelahusest saadakse lahjendamise teel töölahus kontsentratsiooniga 8 µM (edaspidi „praimer 8 µM töölahus“), sondi aga lahjendatakse nii, et saadakse 50 µM töölahus (edaspidi „sondi 50 µM töölahus“). Tuleks koostada katseplaadi skeem ja laadida see reaalajas jälgitava PCRi seadme tarkvarasse. Skeemi alusel lisatakse igasse kannu, mis sisaldab uuritavat RNA proovi või positiivset või negatiivset kontrollproovi, 2,5 µl kummagi praimer 8 µM töölahust (praimerite lõppkontsentratsioon 20 µl RT-PCRi segus on 1 µM). Plaati hoitakse jää peal.

⁽¹⁾ Agüero, M., Gomez-Tejedor, C., Angeles Cubillo, M., Rubio, C., Romero, E., ja Jimenez-Clavero, A. (2008). Real-time fluorogenic reverse transcription polymerase chain reaction assay for detection of African horse sickness virus. *J. Vet. Diagn. Invest.* 20: 325–328.

▼ **M2**

- 2.1.2. 2 µl eraldatud RNAd (uuritavad proovid ja positiivsed kontrollproovid) või 2 µl ribonukleasivaba vett (negatiivsed kontrollproovid) segatakse päripidise ja äraspidise praimeriga. Segu denatureeritakse kuumutamiseks 95 °C juures 5 minuti kestel ja viiakse seejärel jahutamiseks kiiresti vähemalt 5 minutiks jää peale.
- 2.1.3. Vastavalt tootja juhistelem valmistatakse uuritavate proovide arvu jaoks piisav kogus üheetapilise reaajas jälgitava RT-PCRi põhiseegu. Igasse RNA proovi sisaldavasse kannu pannakse 0,1 µl sondi 50 µM töölahust (sondi lõppkontsentratsioon igas RNA proovi sisaldavas kannus on 0,25 µM). Igasse denatureeritud praimereid ja RNA-d sisaldavasse PCRi plaadi kannu pannakse 13 µl üheetapilise reaajas jälgitava RT-PCRi põhiseegu.
- 2.1.4. Plaat asetatakse reaajas jälgitavat PCRi võimaldavasse termotsüklerisse, mis on programmeeritud töötama pöördtranskriptsiooni ja cDNA amplifitseerimise/fluoresentssignaali tuvastamise režiimis. Amplifitseerimistingimustega nähakse ette algne 25 minuti pikkune pöördtranskriptsioonietapp 48 °C juures, millele järgneb inkubeerimine 10 minutit 95 °C juures („kuumstart”) ning 40 tsükli, igas tsükli 15 sekundit 95 °C juures, 35 sekundit 55 °C juures ja 30 sekundit 72 °C juures (või 40 tsükli, igas tsükli 2 sekundit 97 °C juures ja 30 sekundit 55 °C juures, kui kasutatakse kiireid reaktsioone võimaldavaid reaktiive ja termotsüklerit). Fluoresentssignaali mõõdetakse 55 °C juures toimuva etapi lõpus.
- 2.1.5. Kui saadakse ebatüüpiline amplifikatsioonikõver, loetakse analüüs kehtetuks ja seda tuleb korrata.

Proov loetakse positiivseks, kui proovi Ct-väärtus (selle tsükli järjekorranumber, mille juures reaktsioonis tekkinud fluoresentssignaal ületab fluoresentssignaali läviväärtuse) on 40 PCRi tsükli vältel Ct kindlaksmääratud läviväärtusest (35) väiksem või sellega võrdne ($Ct \leq 35$).

Tulemus loetakse ebaselgeks, kui proovi Ct-väärtus on 40 PCRi tsükli vältel Ct kindlaksmääratud läviväärtusest (35) suurem ($Ct > 35$).

Proov loetakse negatiivseks, kui saadakse horisontaalne amplifikatsioonikõver, mis ei tõuse 40 PCRi tsükli jooksul signaali läviväärtusele vastavast sirgjoonest ülespoole.

- 2.2. Guthrie et al. (2013)⁽¹⁾ kirjeldatud rühmapetsiifiline reaajas jälgitav RT-PCR

Tegemist on reaajas jälgitava RT-PCR-ga, mille puhul HAKV nukleiinhappe tuvastamiseks kasutatakse Försteri resonantsenergia ülekannet (FRET) võimaldavaid sonde.

RT-PCR-i põhineva kirjeldatud HAKV testi väljatöötamiseks kasutati mitmesuguste praegu esinevate HAKV välitüvede järjestusi (Quan et al., 2010)⁽²⁾. Testikomplekt hõlmab ka ühte omandiõigusega kaitstud sünteetilist välist kontrolli, mis võimaldab kontrollida komplekti koostisosade nõuetekohast toimimist.

Üheetapilise reaajas jälgitava RT-PCRi komplektid on turul kättesaadavad. Allpool on esitatud mõned Guthrie et al. (2013) kirjeldatud analüüsi põhietapid, mida võib muuta vastavalt kohalikele või konkreetsest juhtumist tulenevatele nõuetele, kasutatavale komplektile ja kättesaadavatele seadmetele.

⁽¹⁾ Guthrie, A. J., MacLachlan, N. J., Joone, C., Lourens, C. W., Weyer, C. T., Quan, M., Monyai, M. S., ja Gardner, I. A. (2013). Diagnostic accuracy of a duplex real-time reverse transcription quantitative PCR assay for detection of African horse sickness virus. *J. Virol. Methods* 189 (1): 30–35.

⁽²⁾ Quan, M., Lourens, C. W., MacLachlan, N. J., Gardner, I. A., ja Guthrie, A. J. (2010). Development and optimisation of a duplex real-time reverse transcription quantitative PCR assay targeting the VP7 and NS2 genes of African horse sickness virus. *J. Virol. Methods* 167: 45–52.

▼ **M2**

HAKV tuvastamiseks kasutatavad praimer- ja sondijärjestused:

- päripidine praimer: 5'-AGA-GCT-CTT-GTG-CTA-GCA-GCC-T-3'
- äraspidine praimer: 5'-GAA-CCG-ACG-CGA-CAC-TAA-TGA-3'
- sond MGB-TaqMan: 5'-FAM-TGC-ACG-GTC-ACC-GCT-MGB-3'

- 2.2.1. Praimerite ja sondi segu lähtelohus valmistatakse 25 korda kontsentreeritumana: päripidise ja äraspidise praimerite kontsentratsioon selles on 5 µM ning sondi kontsentratsioon 3 µM. Tuleks koostada katseplaadi skeem ja laadida see reaajas jälgitava PCRi seadme tarkvarasse. Skeemi alusel lisatakse plaadi asjaomastesse kannudesse 5 µl uuritavat RNA proovi või positiivset või negatiivset kontrollproovi.
- 2.2.2. RNA denatureerimiseks kuumutatakse seda 5 minutit 95 °C juures ja seejärel viiakse proov jahutamiseks kiiresti vähemalt 3 minutiks jää peale.
- 2.2.3. Vastavalt tootja juhistelem valmistatakse uuritavate proovide arvu jaoks piisav kogus üheetapilise reaajas jälgitava RT-PCRi põhiseegu, millesse on lisatud 1 µl praimerite ja sondi segu 25 korda kontsentreeritumat lähtelohust (kirjeldatud eespool punktis 2.2.1), nii et igas kannus on kummagi praimerite lõppkontsentratsioon 200 nM ja sondi lõppkontsentratsioon 120 nM. Igasse denatureeritud RNA-d sisaldavasse PCRi plaadi kannu pannakse 20 µl põhiseegu.
- 2.2.4. Plaat asetatakse reaajas jälgitavat PCRi võimaldavas termotsüklerisse, mis on vastavalt tootja juhistelem programmeeritud töötama pöördtranskriptsiooni ja cDNA amplifitseerimise/fluorestsentsignaali tuvastamise režiimis. Amplifitseerimistingimustega nähakse ette näiteks algne 10 minuti pikkune pöördtranskriptsioonietapp 48 °C juures, millele järgneb inkubeerimine 10 minutit 95 °C juures ning 40 tsüklit, igas tsükli 15 sekundit 95 °C juures ja 45 sekundit 60 °C juures.
- 2.2.5. Proov loetakse positiivseks, kui HAKV tuvastamiseks tehtud RT-PCRi käigus saadud normaliseeritud fluorestsentssignaal ületab 36 PCRi tsükli jooksul proovi kõikides paralleelides läviväärtuse 0,1.

Tulemus loetakse ebaselgeks, kui HAKV tuvastamiseks tehtud RT-PCRi käigus saadud normaliseeritud fluorestsentssignaal ületab proovi ükskõik millises paralleelis läviväärtuse 0,1 vahemikus 36 kuni 40 PCRi tsüklit.

Proov loetakse negatiivseks, kui HAKV tuvastamiseks tehtud RT-PCRi käigus saadud normaliseeritud fluorestsentssignaal ei ületa 40 PCRi tsükli jooksul proovi üheski paralleelis läviväärtust 0,1 ning omandiõigusega kaitstud sünteetilise välise kontrolliga saadud normaliseeritud fluorestsentssignaal ületab 33 PCRi tsükli jooksul läviväärtuse 0,1.

V LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatuste loeteluga

(artikkel 22)

Nõukogu direktiiv 90/426/EMÜ
(EÜT L 224, 18.8.1990, lk 42).

Nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ
(EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29).

ainult artikli 15 lõige 3

Nõukogu direktiiv 91/496/EMÜ
(EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

ainult viited direktiivile 90/426/EMÜ
artikli 26 lõikes 2

Komisjoni otsus 92/130/EMÜ
(EÜT L 47, 22.2.1992, lk 26).

Nõukogu direktiiv 92/36/EMÜ
(EÜT L 157, 10.6.1992, lk 28).

Ainult artikkel 1

1994. aasta ühinemisakti I lisa punkt
V.E.I.A.3
(EÜT C 241, 29.8.1994, lk 132).

Komisjoni otsus 2001/298/EÜ
(EÜT L 102, 12.4.2001, lk 63).

ainult viited direktiivile 90/426/EEC
artikli 1 lõikes 1 ja I lisa punktis 2

Komisjoni otsus 2002/160/EÜ
(EÜT L 53, 23.2.2002, lk 37).

Nõukogu määrus (EÜ) No 806/2003
(ELT L 122, 16.5.2003, lk 1).

ainult III lisa punkt 10

2003. aasta ühinemisakti II lisa punkt
6.B.I.16
(ELT L 236, 23.9.2003, lk 381).

Nõukogu direktiiv 2004/68/EÜ
(ELT L 139, 30.4.2004, lk 321).

Ainult artikkel 15

Nõukogu direktiiv 2006/104/EÜ
(ELT L 363, 20.12.2006, lk 352).

Ainult lisa punkt I.2.

Nõukogu direktiiv 2008/73/EÜ
(ELT L 219, 14.8.2008, lk 40).

Ainult artikkel 7

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajad

(artikkel 22)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg
90/426/EMÜ	1. jaanuar 1992
90/425/EMÜ	1. juuli 1992
91/496/EMÜ	1. juuli 1992
92/36/EMÜ	31. detsember 1992
2004/68/EÜ	19. november 2005
2006/104/EÜ	1. jaanuar 2007
2008/73/EÜ	1. jaanuar 2010

VI LISA
Vastavustabel

Direktiiv 90/426/EMÜ	Käesolev direktiiv
<i>Artikkel 1</i>	<i>Artikkel 1</i>
Artikli 2 punktid a ja b	Artikli 2 punktid a ja b
Artikli 2 punkt c	Artikli 2 punkti c alapunktid i ja ii
Artikli 2 punktid d kuni i	Artikli 2 punktid d kuni i
<i>Artikkel 3</i>	<i>Artikkel 3</i>
Artikli 4 lõike 1 punktid 1 kuni 3	Artikli 4 lõiked 1 kuni 3
Artikli 4 lõike 4 punktid i ja ii	Artikli 4 lõike 4 punktid a ja b
Artikli 4 lõike 5 punkti a esimene kuni kuues taane	Artikli 4 lõike 5 punkti a alapunktid i kuni vi
Artikli 4 lõike 5 punkt b	Artikli 4 lõike 5 punkt b
Artikli 4 lõike 6 esimese lõigu esimene kuni kaheksas taane	Artikli 4 lõike 6 esimese lõigu punktid a kuni h
Artikli 4 lõike 6 esimene ja kolmas lõik	Artikli 4 lõike 6 teine ja kolmas lõik
Artikli 5 lõige 1	Artikli 5 lõige 1
Artikli 5 lõike 2 punkt a	Artikli 5 lõike 2 esimese lõigu punktid a ja b
Artikli 5 lõike 2 punkt b	Artikli 5 lõike 2 teise lõigu punktid a ja b
Artikli 5 lõike 2 punkt c	Artikli 5 lõige 3
Artikli 5 lõike 2 punkt d	Artikli 5 lõige 4
Artikli 5 lõike 3 punktid a ja b	Artikli 5 lõike 5 punktid a ja b
Artikli 5 lõike 3 punkti c esimene ja teine taane	Artikli 5 lõike 5 punkti c esimese lõigu alapunktid i ja ii
Artikli 5 lõike 3 punkti c teise taande viimane lause	Artikli 5 lõike 5 punkti c teine lõik
Artikli 5 lõike 3 punktid d ja e	Artikli 5 lõike 5 punktid d ja e
Artikkel 6	<i>Artikkel 6</i>
<i>Artikkel 7</i>	<i>Artikkel 7</i>
Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu esimene ja teine taane	Artikli 8 lõike 1 punktid a ja b
Artikli 8 lõike 1 teine lõik	Artikli 8 lõige 2
Artikli 8 lõige 2	Artikli 8 lõige 3
<i>Artikkel 9</i>	<i>Artikkel 9</i>
<i>Artikkel 10</i>	<i>Artikkel 10</i>

▼B

Direktiiv 90/426/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 11 lõige 1	<i>Artikkel 11</i>
Artikli 11 lõige 2	—
<i>Artikkel 12</i>	<i>Artikkel 12</i>
<i>Artikkel 13</i>	<i>Artikkel 13</i>
<i>Artikkel 14</i>	<i>Artikkel 14</i>
<i>Artikkel 15</i>	<i>Artikkel 15</i>
Artikli 16 lõike 1 punktid a kuni f	Artikli 16 lõike 1 punktid a kuni f
Artikli 16 lõike 1 lõpulause	—
Artikli 16 lõige 2	Artikli 16 lõige 2
<i>Artikkel 17</i>	<i>Artikkel 18</i>
<i>Artikkel 18</i>	<i>Artikkel 17</i>
Artikli 19 punktid i kuni iv	Artikli 19 punktid a kuni d
<i>Artikkel 22</i>	—
<i>Artikkel 23</i>	<i>Artikkel 20</i>
Artikli 24 lõiked 1 ja 2	Artikli 21 lõiked 1 ja 2
Artikli 24 lõige 3	—
Artikli 25 lõiked 1 ja 2	Artikli 21 lõiked 1 ja 3
<i>Artikkel 26</i>	—
<i>Artikkel 27</i>	—
—	<i>Artikkel 22</i>
—	<i>Artikkel 23</i>
<i>Artikkel 28</i>	<i>Artikkel 24</i>
A lisa	I lisa
B lisa	II lisa
C lisa	III lisa
D lisa	IV lisa
—	V lisa
—	VI lisa